

Studiedag *Vrij lezen in het VO*

17 mei 2019, Universiteit Utrecht

Plenaire lezingen

Resultaten van vrij lezen in het vak Duits

dr. Ewout van der Knaap (Universiteit Utrecht)

Vrij lezen is een benadering van extensief lezen waarbij de leerling individueel gedurende lestijd enkele malen per week zelfgekozen langere teksten van niet te moeilijk niveau leest en daardoor de algemene taalvaardigheid vergroot. Binnen het project LEELU lezen leerlingen literaire teksten. Onderzocht zijn de taalvaardigheid, het literaire niveau, de motivatie en autonomie van deze leerlingen in Hongarije, Italië en Nederland. Deze lezing presenteert de resultaten.

Using Social Video in Foreign Language Teacher Education

prof. dr. Karen Schramm (Universität Wien)

Recent research on teacher education has highlighted the potential of video clubs for the reflection of teaching experiences and the development of professional vision. In the LEELU project, 18 (pre- and in-service) teachers of German as a foreign language in Hungary, Italy and the Netherlands shared short video segments of their classrooms in order to discuss advances and challenges in their extensive reading program over a period of seven months. In my presentation, I will provide insights into the teacher education concept of using social video annotations and discussions in the LEELU community of practice as well as insights into participants' agency in sample interactions.

Workshops

1a Boekenkeuze voor het vrije lezen

dr. Ewout van der Knaap (Universiteit Utrecht)

Bij het vrije lezen is cruciaal voor de motivatie dat de leerling een geschikt boek kiest. De workshop gaat allereerst in op aandachtspunten voor het samenstellen van een geschikte keuzelijst. Hoe de leerkracht de leerling kan adviseren en kan helpen om zelfstandiger te worden in het keuze- en leesproces is het tweede onderdeel van de workshop.

1b Lesestrategie-Training

prof. dr. Karen Schramm (Universität Wien)

Um Verständnisschwierigkeiten während des fremdsprachlichen Leseprozesses erfolgreich zu meistern, sind Lesestrategien (wie z.B. das Erschließen unbekannter Wörter oder das Herstellen lokaler und globaler Kohärenz) von zentraler Bedeutung. In unserem Workshop sollen deshalb nach einer kurzen Einführung exemplarische Lesestrategien in Expertengruppen diskutiert und anschließend anhand entsprechender Strategieposter in Wirbelgruppen gegenseitig präsentiert werden. In einem zweiten Kurzvortrag werden auf der Grundlage dieser Beispielstrategien bewusstmachende Vermittlungsmodelle vorgestellt, wobei die Unterrichtsphasen des Lesestrategietrainings vor und insbesondere nach der Posterpräsentation genauer beleuchtet werden. In Kleingruppen diskutieren wir abschließend Möglichkeiten zur Strategie-Selbstevaluation.

2a Hands-on: Ervaringen van docenten

Manu Bühring (St. Bonifatius College, Utrecht)

Inge van Heusden (Willem Zwijger College, Papendrecht)

Johanna Kehmeier (Gerrit Rietveld College, Utrecht)

In het schooljaar 2017/2018 hebben wij zeven maanden vrij lezen in onze 4vwo of 4havo geïmplementeerd. Hierbij hebben we een aantal moeilijkheden ondervonden en daarvoor individueel, maar ook in gesprekken met elkaar, met onze stagiaires en onze collega's in Italië en Hongarije, oplossingen gezocht en wederom geïmplementeerd. We hebben zo een rijke schat aan ervaringen kunnen opbouwen die we graag in deze workshop willen delen. In het eerste deel van de workshop zullen we een overzicht geven over hoe we vrij lezen op onze scholen hebben vormgegeven. Daarna zullen we in groepen vragen beantwoorden en tips geven om zelf met vrij lezen aan de slag te gaan. Afsluitend zullen we terugkijken op het schooljaar 2018/2019 en bespreken hoe we vrij lezen in toekomst op onze scholen inzetten.

2b Beratung von Lernenden in offenen Unterrichtskonzepten

Doris Abitzsch, Universiteit Utrecht

Beim freien Lesen, wie auch bei anderen offenen Unterrichtskonzepten, übernimmt der/die Lehrende vor allen Dingen eine beratende Rolle. Lehrende müssen sich der anderen Herangehensweise stellen und ein Repertoire an Coachingstechniken und Arbeitsformen zurechtlegen, die den Einsatz dieser Rolle unterstützen. Dabei haben Beratungsgespräche im Fremdsprachenunterricht verschiedene Zielsetzungen. Sie werden eingesetzt zur Förderung der Autonomie und Motivation, zur Diagnose von sprachlichen oder inhaltlichen Problemen resp. Fortschritten und zum Erfahrungsaustausch. In diesem Workshop diskutieren wir die verschiedenen Herausforderungen und erarbeiten exemplarisch am freien Lesen Arbeitsformen und Handlungsalternativen. Dabei können z.B. Bereiche wie Buchauswahl, Einschätzung von Lesefertigkeit und literarischem Niveau und Einsatz der Zielsprache angesprochen werden.